

SFIR

Svenska Föreningen för Immaterialrätt

Justitiedepartementet
Enheten för immaterialrätt och transporträtt
103 33 Stockholm

Remissvar på betänkandet *Tillstånd och medling* (SOU 2013:4)

Svenska Föreningen för Immaterialrätt (SFIR) har getts tillfälle att lämna remissvar på betänkandet *Tillstånd och medling* (SOU 2013:4). Föreningen anför följande:

Allmänt

SFIR vill inledningsvis framhålla att föreningens synpunkter tar sin utgångspunkt i generella upphovsrättsliga överväganden, som bedömts ha intresse för medlemskretsen. Föreningen som sådan har ingen egen erfarenhet av tillståndsgivning på upphovsrättsområdet eller medling enligt medlingslagen. Föreningens synpunkter är indelade efter dispositionen i betänkandets avsnitt 3 till 5. Föreningen avstår från att lämna synpunkter på avdelning 6 i betänkandet om vissa associationsrättsliga dispensärenden.

Förfoganden till förmån för personer med funktionsnedsättning

Utredningen föreslår att nuvarande ordning med förhandstillstånd av regeringen ersätts med en ordning med anmälningsplikt till PRV. SFIR förordar den s.k. ”alternativa” lösningen, dvs. att inskränkningen i 17 § andra stycket i lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk), URL, även fortsättningsvis omfattas av ett tillståndskrav, eftersom det kan antas att ett sådant krav minskar risken för omfattande nyttjanden. SFIR tillstyrker dock utredningens bedömning att handläggningen av ärendena bör föras över till PRV, som är en förvaltningsmyndighet med tydlig immaterialrättskompetens. Handläggningen bör inte belasta regeringen eller domstolsväsendet.

Föreningen tillstyrker också att Patent- och registreringsverket ges i uppgift att föra register över ärendena som underlag för fördelning av de kulturpolitiska stöd staten anslår till författare och översättare för att deras verk används med stöd av bestämmelsen (s.k. talboksersättning).

Vidare tillstyrker föreningen att villkoren i nuvarande 3 § första stycket i upphovsrättsförordningen (1993:1212) förs in i URL som en förutsättning för inskränkningens tillämplighet och att de sanktioneras, åtminstone för de förfoganden som har störst betydelse för upphovsmännen. Föreningen tillstyrker också förslaget att kravet på underrättelse till upphovsmannen sanktioneras samt att det förtydligas i vilka fall underrättelse ska ske.

Framställning och spridning av exemplar inom arkiv och bibliotek

Föreningen tillstyrker utredningens förslag att inskränkningen till förmån för andra arkiv och bibliotek än de som anges i 16 § tredje stycket URL (främst arkiv och bibliotek som inte drivs av det allmänna), begränsas till att avse exemplarframställning för bevarandeändamål

SFIR

samt att nuvarande tillståndskrav avskaffas. Som utredningen konstaterar är det mindre lämpligt att basera giltigheten av sådan framställning för bevarandeändamål på avtalslicenser som i grunden är frivilliga avtal (med utsträckt verkan) med begränsad giltighet i tiden. Exemplar som har framställts för bevarandeändamål bör åtnjuta den rättssäkerhet som följer av direkt stöd i lag för sådan framställning.

Föreningen tillstyrker också att det, i enlighet med artikel 5.2 c) i direktiv 2001/29, förtydligas att framställning och spridning av exemplar med stöd av 16 § URL inte får ske i förvärvssyfte.

Föreningen tillstyrker också att kretsen av de arkiv och bibliotek som får ingå avtal med avtalslicensverkan enligt 42 d § URL utvidgas.

Medling i upphovsrättstvister

Föreningen tillstyrker att ärenden om medling och om utseende av förlikningsman flyttas över från regeringen till allmän domstol och att de koncentreras till Stockholms tingsrätt. Föreningen tillstyrker också utredningens förslag om att det införs vissa förtydliganden om vem som ska utses till medlare.

Föreningen delar också utredningens bedömning att reglerna prolongation ska finnas kvar. Som utredningen konstaterar tillgodoses parternas intresse av att gamla avtal inte försätter att gälla under alltför lång tid genom att det tas in bestämmelser om medlingsförfarandets längd. Avslutningsvis vill föreningen framhålla vikten av att medlingslagens icke-tvingande natur bibehålls. Avtalslicenssystemet bör således även framgent vara baserat på frivilliga kollektiva licenser. En ordning där bestämmelser om medling kompletteras med möjlighet för en domstol eller tribunal att, om parterna inte kommer överens, bestämma innehållet i ett kollektivt avtal som ges utsträckt verkan omvandlar avtalslicenssystemet till en tvångslicensordning. Det kunde vara till nackdel för de kollektiva förvaltningsorganisationernas förhandlingsposition. En sådan ordning riskerar också att ställa avtalslicenssystemet i konflikt med internationella och EU-rättsliga normer på upphovsrättens område.

Dessa synpunkter har utformats inom SFIRs upphovsrättsgrupp och cirkulerats inom SFIR:s styrelse för kommentarer. De expedieras av SFIR:s sekreterare, advokat Erik Sandgren.

Stockholm den 28 juni 2013

Marianne Levin
Prof. jur. dr, fil. dr *h.c.*
Ordf. SFIR

Erik Sandgren
Advokat
Skr. SFIR